

List Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Lovac

Broj 80

Tuzla, decembar/prosinac 2018.

Cijena 1,00 KM

Sretna Nova 2019. godina

Lovac

List Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Izlazi tromjesečno

Izdavač:
Upravni odbor Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Za izdavača:
Mensur Alić,
predsjednik UO SLD TK

Redakcija lista "Lovac":
Enver Kurtić (Kalesija)
Salih Terzić (Tuzla)
Mirzet Idrizović (Banovići)
Nusret Kamenjaković (Živinice)
Ismet Memić (Sapna)
Samed Mehmedović (Srebrenik)
Salih Lipovac (Gradačac)
Hajrudin Imširović (Teočak)
Isajbeg Vejzović (Kladanj)
Faruk Huskanović (Gračanica)
Mujo Softić (Lukavac)
Nermin Mujkić (Doboj-Istok)
Suljo Mujić (Čelić)

Glavni i odgovorni urednik:
Mensur Alić

Urednik i lektor:
Prof. Mirzet Ibrišimović

Stručni saradnik:
Selver Pirić

Fotoliti:
B Concept Sarajevo

Priprema i štampa:
"Mikroštampa" Tuzla

Za štampariju:
Šaban Cipurković

Adresa redakcije "Lovac"
Tuzla, Džindić mahala 13.
Tel./fax: 035/258-004
Web site: www.lovac.tk.com
E-mail: info@lovactk.com

Račun kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
132-100-03092192-27

Na osnovu mišljenja Ministarstva
za obrazovanje, nauku, kulturu, sport
i informisanje Vlade TK broj
10/1-452-25-2/98 od 28. 08. 1998. god.,
list "Lovac" oslobođen je dijela
poreza na promet

Dani Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Povodom 23. godine postojanja i uspješnog rada SLD TK, održana je manifestacija Dani Saveza lovačkih društava TK, 1. i 2. septembra, na Zlaći, na području LD „Zelemboj” Banovići, uz aktivno učešće oko 3000 lovaca i oko 200 gostiju, ljubitelja prirode, lova i lovačkog druženja. Organizator lovačke manifestacije je bio SLD TK, generalni pokrovitelj Vlada TK, medijski pokrovitelj Televizija TK, sufinansijer Turistička zajednica TK, Grad Tuzla i Općina Banovići. Donatori su bili: Mesna industrija „Menprom“ d.o.o., Rikošet“ d.o.o., Fazanerija „Posavina“, „Tetrijež“ d.o.o., Izrada suvenira, poklona i priznanja „Eurofer“, d.o.o., „Mrkaljević“ Čelić, d.o.o. „Izgradnja“ Teočak, „Sarajevo osiguranje“ Filijala Tuzla, „Megalit“ Banovići, „Asim comerc“ Gradačac, „Nezemimu“ Kladanj, ES-Petrol Kladanj, „Ramek“ Kladanj, Rudnik mrkog uglja „Banovići“, „Glota-lov“ Arizona i lovac Omerčić Meša.

Nakon svečanog defilea, postrojavanja i predstavljanja svih 13 lovačkih društava TK, prisutnima su se obratili Latifagić Sadik, prvi predsjednik SLD TK, Alić Mensur, predsjednik SLD TK. U ime Saveza sve prisutne je pozdravio, zaželio dobrodošlicu i ugodno druženje, predsjednik SLD TK, Mensur Alić, a Dane Saveza je svečano otvorio Suljkanović Jakub, premijer Vlade TK.

Poslije obraćanja gostiju i domaćina, dodijeljena su lovačka priznanja i odlikovanja: Lovачka plaketa SLD TK - Vladi TK i lovačko priznanje počasni član SLD TK – Idrizović Dervišu i Idrizović Mirzetu, predsjedniku LD „Zelemboj” Banovići.

Tokom manifestacije je održana lovačka kotličijada, ekipno i pojedinačno takmičenje u gađanju glinenih golubova i redovna smotra i revija lovačkih pasa.

Prema ocjeni stručnog žirija najbolji lovački kotlič je napravila ekipa LD „Zelemboj” Banovići, drugo mjesto je pripalo ekipi LD „Srndać” Gračanica i treće mjesto je zauzela ekipa LD „Vjetrenik-Šibošnica” Čelić.

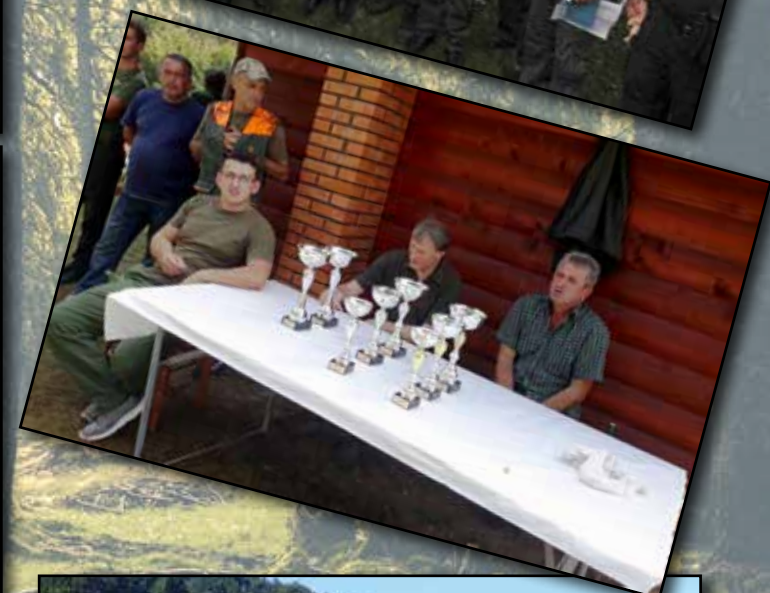
U gađanju letećih meta - disciplina TRAP, prvo mjesto je zauzela ekipa LD „Srndać” Gračanica, drugo mjesto ekipa LD „Tuzla” Tuzla i treće mjesto ekipa LD „Spreča” Kalesija.

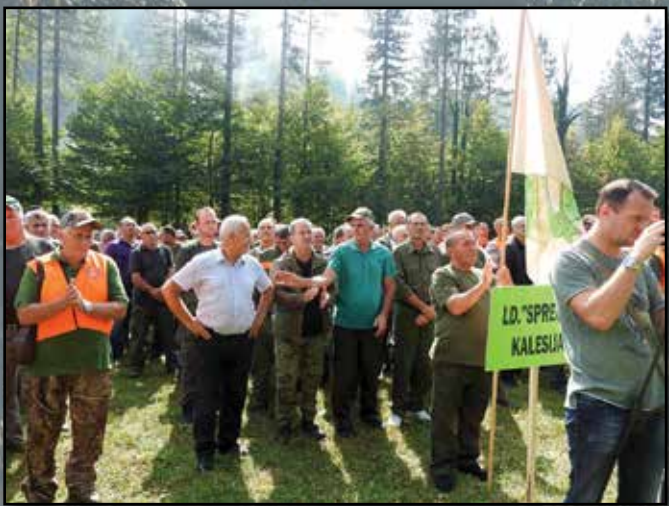
U pojedinačnoj konkurenciji prvo mjesto je zauzeo Zekić Ramo iz LD „Srndać” Gračanica, drugo Meh Zoran iz LD „Tuzla” Tuzla, treće Buljubašić Muhibija iz LD „Majejica” Srebrenik, četvrto Jašarević Armin iz LD „Srndać” Gračanica, peto Kaldrmadžić Jozo iz LD „Tuzla” Tuzla i šesto mjesto Zekić Midhat iz LD „Srndać” Gračanica.

Na redovnoj smotri i reviji lovačkih pasa učestvovalo je oko 100 pasa iz svih lovačkih društava TK. Sudili su Marić Dragan (Tuzla) i Mehanović Faruk (Čelić). Prema ocjeni kinoloških sudija poredak je sljedeći A) NAJUSPJEŠNIJE LOVAČKO DRUŠTVO – LD „Tuzla” B) NAJLJEPŠI MLADI PAS – ženka Tigra, njemački lovni terijer, vl. Abdulahović Alen, Banovići C) NAJLJEPŠI AUTOHTONI PAS-BOSANSKOHERCEGOVAČKI OŠTRODLAKI GONIĆ BARAK – 1. pas Boni, vl. Sejdinović Admir, Sapna; 2. pas Brko, vl. Hasanović Jasmin, Tuzla i 3. pas Brko, vl. Abdulahović Šefik, Banovići D) NAJLJEPŠI PAS REVIJE – 1. pas Conte, njemački lovni terijer, vl. Podgorčević Denijal, Banovići; 2. pas Boni, bosanskohercegovački oštrodlaki gonić Barak, vl. Sejdinović Admir, Sapna i 3. pas Sila, posavski gonić, vl. Malkočević Sanel, Tuzla.

Po završetku svih takmičenja, druženje je nastavljeno uz lovački grah za sve lovce i goste, uz raznovrstan zabavni program i muziku uživo.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Seminar i ispit za lovočuvare

Savez LD TK, preko svojih stručnih organa, vodi stalnu brigu o usavršavanju kadrova potrebnih članicama Saveza. U okviru toga, pod okriljem Savjeta za lovstvo SLD TK, u prostorijama LD „Tuzla“, održan je seminar i ispit za lovočuvare za 20 kandidata iz devet lovačkih društava Saveza. Svi su uspješno završili seminar i položili ispit za lovočuvara, čime su i do sada jake lovačuvarske službe u članicama SLD TK ojačane sa novim stručnim kadrovima.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Ispit prirodnih osobina u radu ptičara

U okviru kinoloških aktivnosti Saveza LD TK, održan je ispit prirodnih osobina u radu ptičara. Domaćin je bilo LD „Jelen“ Gradačac a učestvovalo je preko 20 lovniha pasa i svi su položili ispit. Sudile su eminentne kinološke sudije: Piljić Mato (Domaljevac) i Zrnić Suad (Gradačac). Ovim ispitom je okončana izuzetno uspješna kinološka sezona u kojoj je, u organizaciji Savjeta za lovnu kinologiju SLD TK, održano 10 redovnih smotri, dvije revije lovniha pasa, pet ispita urođenih osobina u radu i jedna utakmica državnog karaktera u radu lovniha pasa na divlju svinju.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Lovačko društvo „Husić Mustafa Čektalo”

Vrsni lovci blizanci

Memić Ismet sa unukom Tarikom, Garibović Muhamed, Husnija, Enes, Safet i Ševko sa sinom Elvirom, Kahrimanović Hazim, Muzijet i Hajrudin, Mahmutović Nedžad i Omer, Mustafić Mirzet i Redžić Rizvo.

A.O.

Kada se govori o tradiciji lovovanja u porodicima gdje se lov i kinologija njeguju kao plemenita vještina u kojoj svaki pojedinac lovac sportista daje maksimum, onda to podrazumijeva ljubav prema prirodi i aktivnosti na uzgoju rasnih goniča, uređenju i izgradnji lovno-tehničkih i lovno-uzgojnih objekata, uzgoju, prihrani i zaštiti divljači. Upravo takvi lovci su blizanci Muminović Nihad i Mirsad, Redžić Agan i Mustafa. Oni svoje umijeće i druželjubivost lako iskazuju jer pored sebe imaju vrsne kolege lovce u Grupi Vitinica 1, kakvi su:

Lovačko društvo „Husić Mustafa Čektalo” Sapna

Avdulahov sto

Uspomen i čast na našeg lovca Osmanović Avdulaha, na mjestu gdje je proveo posljednje trenutke svog života, lovci Grupe „Nezuk” su izgradili lijep lovno-tehnički objekt. Avdulahov sto će krasiti lovište i poslužiti će mnogima, naročito lovcima, za odmor i druženje. Zahvalnost za ovaj memorijalni sto s nastrešnicom pripada, prije svega, Avdulahovoj porodici koja je finansirala projekt.

Said Smajlović

Lovačko društvo „Teočak“ Teočak

Ulovljena grdosija od 180 kilograma

Članovi LD „Teočak” iz Sekcije „Centar”, početkom novembra, u 2018. godine, u teočanskom lovištu, odstrijelili su vepra kapitalca. U ovom lovačkom podvigu su učestvovali lovci: Adil Đedović, Muhamed Jahić, Elvis Softić, Hilmo Jahić, Jasmin Nukić, Halid Jahić, Senad Salkanović i gost iz LD „Tuzla” iz LS „Centar” - Emir Džafić. Ovo je jedan od većih lovačkih uspjeha na lovnom području kojim gazduje LD „Teočak”. Spretan i sretan strijelac je bio Adil Đedović, a poseban doprinos je dao Tuzlak Emir Džafić i njegov ker General Cigo. Cigo je otkrio, markirao, blokirao bijeg, a lovcima je ostao lakši dio posla - da odstrijele vepra od 180 kilograma.

Omer Đedović

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice

Dva vepra za 15 minuta

Otvaranje lova na crnu divljač je organizovan u Sekciji „Svojat Bašigovci” sa gostima, na lokaciji Klade Zelenika. Uz pomoć kerova braće Mide i Sabe Hrvica i Bajre Bajrića, lov je završen za 15 minuta, za koje vrijeme su Muriz Smajić i Bajro Bajrić odstrijelili dva vepra. Lov je trajao kratko ali je veselo druženje nastavljeno do večernjih sati.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice

Nadstrešnica u Šljivicama

Šaban Okić, član LS „Dubrave”, istinski zaljubljenik u prirodu i lov, nedavnom aktivnošću je pokazao kako treba da se ponaša savjestan i odgovoran lovac. Nabavio je materijal i sa kolegama lovcima i prijateljima (Okić Osman i Senad, Tursumović Ismet, Bošnjaković Rifet i Mevkić Ismet) izgradili su veoma lijepu i funkcionalnu nadstrešnicu u „nedirnutom” dijelu lovišta Šljivice, koje je bogatom plemenitom lovnom divljači. Povod za izgradnju nadstrešnice je druženje. Kako kaže Šaban, tokom zimskog lova na crnu divljač često se susreću sa lovcima iz komšijskog Lovačkog društva „Tuzla” iz Sekcije „Čaklovići” i da ti susreti budu „s nogu” pa će nova nadstrešnica biti mjesto gdje će se odmoriti i družiti.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice

Kapitalna divlja mačka

U lovištu ipod Kopa doline (Dubrave), iskusni lovac Bošnjaković Rifat odstrijelio je kaptalan primjerak divlje mačke. Kao dugogodišnji član Društva (1979.), uzoran i vrijedan, Rifat je poznat kao zaštitnik plemenite lovne divljači.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Majevica“ Srebrenik

Lov prepelice sa Zeničanima

Ove godine članovi LD „Majevica“ Srebrenik su ugostili kolege lovce iz LU „Zmajevac“ Zenica-LS „G. Zenica“, na čelu sa lovovođom Tatarević Almedudinom. Za ovu saradnju, odnosno uzajamna gostovanja, najzaslužniji je Zeničanin Josipović Stipo. Lovačko udruženje „Zmajevac“ je veoma bogato lovište lovnom divljači, naročito divljom svinjom, tako da naše gostovanje u Zenici kod ljubaznih domaćina uvijek bude obilježeno lovom na crnu divljač. Ovogodišnje druženje je proteklo u uzbudljivoj i atraktivnoj lovi prepelice.

Zehrudin Muratović

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac

Ispunjeni uvjeti za lov fazana

Primjenjujući preporuke Savjeta za lovstvo SLD TK i podatke Stručne službe Društva, a na osnovu svog Operativnog kalendara aktivnosti i lova, LD „Jelen“ Gradačac je krajem aprila unijelo matično jato od 490, a u septembru 500 komada fazanske divljači, koja se uspješno adaptirala i reproducirala. S obzirom da su tako obezbjeđeni uvjeti za lov fazana, Društvo je svečano otvorilo lovnu sezonu za 2018/19. godinu.

Fahrudin Gromić

Lovačko društvo „Zelemboj“ Banovići

Stojan donirao kukuruz

Početkom septembra članovi LS „Grivice-Bučik-LD „Zelemboj“ Banovići dobili su donaciju od oko 5 tona kukuruza u klipu prve klase. Donator Kablinović Stojan iz Brčkog, veliki ljubitelj prirode i plemenite divljači, dugogodišnji je prijatelj Društva. Kukuruz je o svom trošku dovezao lovac Lugavić Hazim zv. Zis, a u ovoj akciji su učestvovali: Velagić Asmir, Mujkić Nevres, Bojić Mensur, Abdulahović Damir, Mujkić Safet, Abdulahović Ešef, Berbić Esed, Begić Fadil i Hasić Adem. Donacija će naravno izuzetno pomoći u prihrani divljači u teškim zimskim uslovima.

Damir Abdulahović

Glavni lovovođa LD „Zelemboj“ Banovići

Neke aktivnosti Lovačkog društva „Tuzla“ Tuzla

Piše:
Selver Pirić

XXII prvenstvo Grada Tuzla u streljaštvu

Ovogodišnje tradicionalno Otvoreno prvenstvo Grada Tuzla u gađanju glinenih golubova - disciplina TRAP, upriličeno u okviru proslave Dana oslobođenja Tuzle (2. oktobar), održano je na lokalitetu Stara Majevica. Organizator, LD „Tuzla“, pobrinulo se da takmičari i gosti imaju sve neophodne uslove za ovu manifestaciju koja okuplja učesnike iz cijele BiH. Ove godine su učestvovalo 50 takmičara iz Tuzle, Banja Luke, Bijeljine, Orašja, Domaljevaca, Janje, Vukosavlja, Brčkog, Bosanskog Broda, Gračanice, Gradačca, Srebrenika Kalesije i Doboja. Manifestaciju je tradicionalno otvorio Jasmin Imamović, gradonačelnik Grada Tuzla, istakavši značaj oslobođenja u historiji Tuzle, dok je takmičenje zatvorio i uručio nagrade Mensur Alić, predsjednik SLD TK, istakavši značaj lovnog streljaštva u savremenom lovstvu. Svi takmičari su pokazali izuzetnu streljačku vještinu, a nakon takmičenja rezultati su sljedeći: Ekipni poredak:

Obrada i ocjena trofeja

Tradicionalno, po okončanju lovne sezone na srndaća, Komisija za ocjenu lovačkih trofeja Društva vrši obradu i ocjenu svih trofeja odstrijeljene divljači u protekloj lovnoj sezoni. Ove godine je imala izuzetno težak zadatak da ocijeni veliki broj (oko 60) kvalitetnih trofeja srndaća, što dokazuje da se značajno popravila trofejna vrijednost ove plemenite lovne divljači. Trofeji su izloženi i dodijeljeni strijelcima na druženju u lovačkom domu na Staroj Majevisi. Na fotografiji je trofej u bronzoj medalji (111,10 CIC poena), u vlasništvu Mujabašić Adnana.

Odstrijeljen crni princ Majevice

U okviru aktivnosti sanitarno-uzgojnog odstrjela srneće divlječi, lovci Sekcije „Brčanska Malta“ su odstrijelili neobičan primjerak jer je izgledom i bojom odudarao od zdravih primjeraka svoje vrste. Ovaj odstrjel je plod višemjesečnog praćenja svih službi Društva na terenu pa su tako uspješno locirali i isključili iz lovišta crnog srndaća.

Lov crne divljači

Otvaranje lova na divlju svinju je organizovano na pet terena određenih za tu vrstu lova. Svaka grupa je morala imati najmanje 20 a najviše 60 lovaca. Prvi dan lova je bio izuzetno uspješan, odstrijeljeno je šest jedinki visoke trofejne vrijednosti, što pokazuje da je način gazdovanja Društva dao planirane rezultate. Na fotografijama su lovne grupe III (grupovođa Ribić Dževad) i IV (grupovođa Suljanović Husejn).

Lovci spriječili da izgori šuma

Lovci Sekcije „Šićki Brod“ su uočili i spriječili požar na lokalitetu Bukinje-Divkovići. Šuma je buknuła tačno u podne jer su nesavjesni građani palili stiropor u njenoj blizini pa je vatra zahvatila i šumu. Lovci su blagovremeno pozvali vatrogasce a zatim su i sami učestvovali u gašenju.

Neke aktivnosti Lovačkog društva „Spreča“ Kalesija

Piše:
Damir
Huremović

Odgovorno u novu sezonu

Lovačko društvo „Spreča“ Kalesija sa 750 članova jedno je od mnogobrojnih društava na području Tuzlanskog kantona. Svih njenih osam sekcija su doprinjele da ono bude primjer ostalima kako se gazduje lovištem. Dobra međusekcijska saradnja i koordinacija doprinosi redovnom uređenju lovišta, izgradnji desetina lovačkih kuća, nekoliko nadstrešnica, pojila i osam visokih čeka. Pred početak aktualne lovne sezone kupljeno je 12 t žita, od toga 5 t u klipju i 7 t u zrnu radi lakšeg korištenja u automatskim hranilicama. Žito je ravnomjerno raspoređeno po sekcijama tako da je pokrivena cijela zona odgovornosti Društva. Takođe, u lovište je izneseno 5 t kamene soli, što daje odlične rezultate s obzirom na veliki broj odstrijeljenih kapitalnih primjeraka srneće divljači u protekloj sezoni. U lovište je pušteno 1390 fazana od kojih 595 potiče iz rezervata Društva, ostalih 795, u starosti od 10 nedelja, kupljeno je. Gorući problem Društva su psi lualice u lovištu pa apelujemo da se

donosu zakonske olakšice za redukciju pasa lualica, a problem je otežan jer njih većina ima zakonski predviđenu obilježavajuću mindušu. Građani odbacuju pse koji ubrzo od kućnog ljubimca postaju „krvoloci“, u lovištima nanose veliku štetu prvenstveno srnećoj divljači.

Ocjena lovačkih pasa

Prvog dana septembra, na lokalitetu Grabik nadomak Kalesije, održana je ocjenjivačka smotra lovačkih pasa. Na čelu sa kinoloskim sudijom Jahić Halilom, aktivnim članom Društva, ocijenjena su 26 kera. Pregledani psi su pored ocjene dobili i rodovnike tipa B. Odgovorni vlasnici su doveli pse na ocjenjivanje kako bi u skladu sa zakonskim odredbama o kinologiji posjedovali urednu dokumentaciju i kako bi svoje lovačke pomoćnike mogli koristiti u toku narednih lovnih sezona. Radnici veterinarske stanice iz Kalesije, na čelu sa Hamzić dr. Edom, pregledali su pse i vakcinisali ih.

Zukini goniči

Makalić Zuhdija iz Gojčina, član Sekcije „Gornja Spreča“, više puta je pohvaljivan od strane Društva za unapređenje lovstva. Ne samo u Društvu nego i u BiH je Zuka poznat je kao vrstan poznavalac i uzgajivač lovačkih goniča. Specijalnost su mu brakovi ali i posavski goniči koje dresiranjem dovodi do radnog savršenstva. Kako Zuka reče: „Volim ih čuti kako gone divlju svinju više nego odstrijeliti najvećeg vepra“. Ipak, odstrijel na lokalitetu Verem na Majeveci govori da mu ni ulov vepra nije stran.

Jasminov prvijenac kapitalac

Tišinu lijepog jesenjeg jutra, na lokalitetu Osredka, prekinuo je šket goniča. Uzbudjenje je raslo kod lovaca po čekama. Lavež se prostirao cijelom dolinom prema Zoljama. Mujkić Jasmin, član Sekcije „Kalesija“, nalazio se na rubu borove šume kada su psi pokrenuli krdo divljih svinja. Iskusni lovci su brzo uspostavili koordinaciju putem motorola i zaključili da su svinje krenule prema Jasminu pa su ga i upozorili. Do sada nije ulovio vepra, ali ovog jutra sreća mu je bila naklonjena. Zauzeo je položaj na čeki gdje se mješa borova s bjelogoričnom šumom i čvrsto stegao bokericu. Ubrzo je čuo lomljenje granja i ugledao velikog vepra kojeg je brzo izgubio iz vida. Jasmin se nije zbunio, krenuo je prema mjestu odakle je čuo lavež. i ponovo ugledo vepra kapitalca. Ne oklijevajući nanišanio je, opalio i nije promašio. Odstrijelio je vepra od oko 160 kg. Jasminov prvijenac kapitalac je dokaz da ispravno i odgovorno gazdovanje lovištem, odnosno redovno iznosenje žita i hrane daju i očekivane rezultate.

Lov na crnu divljač

Divlja svinja jedna je od najzanimljivijih lovnih divljači zbog rizika lova, snage, agresivnosti, inteligencije i hiperprodukcije divlje svinje

Lov na divlju svinju je nešto izuzetno i izazovno. Sve više lovaca pokazuje interes za ovu atraktivnu divljač, čije se brojno stanje iz godine u godinu povećava. Tome doprinosi i to što je divlja svinja svejed i ima širok radijus kretanja u potrazi za hranom. Ima i dobar instinkt samoodržanja pa je za njezin lov potrebno dosta iskustva. Ako se želi biti uspješan, lovac treba dobro poznavati ponašanje divlje svinje i njezine navike. Divlja svinja spada u izuzetno inteligentne, oprezne i lukave životinje koje, zahvaljujući dobro razvijenim osjetilima njuha i sluha, lako otkrivaju opasnost, što je njihova prednost u odnosu na lovca. Mužjaka divlje svinje nazivamo vepar, ženku krmača, mladunče prase, a godišnjaka nazime.

Način lova

San većine lovaca je da u prvim godinama lovačkog staža odstrijeliti vepara kapitalca, jer im se to čini nekako jednostavno. Ali, malo je „srećkovića“ kojima to pođe za rukom. Divlja se svinja lovi na nekoliko načina: prigonom, dočekom i šuljanjem. Naši je lovci najčešće love prigonom i dočekom. Pri lovu prigonom, lovac bez iskustva teško može razlikovati vepara od krmače ili čak od nazimeta. Divlja svinja u takvoj situaciji brzo trči i teško je neiskusnom oku prepoznati razliku. U toj situaciji lovac nerijetko nema priliku ni podignuti pušku, a kamoli pucati. Divlja svinja ima jako razvijena osjetila sluha i njuha te se lovac zaista mora dobro potruditi da vepara ne uoči prerano. Pri lovu dočekom, osnovno je dobro izabrati mjesto čekanja. Najlakši način na koji se može zaključiti da se divlja svinja nalazi u blizini, izrovnana je zemlja koju svinja ostavlja tražeći hranu. Nakon što se utvrdi da divlja svinja obitava u blizini, izabere se mjesto na kojem se postavi sjedalica, zasjeda ili čeka, ili se postavi prenosna čeka. Vrlo je bitno da se mjesto za čeku izabere suprotno od smjera puhanja vjetra. Na drugoj strani od čeke postavlja se hranilište. Jedan od načina lova divlje svinje, jako uzbudljiv, jest lov čekanjem na visokoj čeki. U odnosu na čekanje na zemlji, lov s čeke daje određene prednosti lovcu. Prije svega, omogućuje mu dobru preglednost terena. Dalje, divljim svinjama daleko je teže osjetiti lovca na čeki nego na zemlji. Uz to, ovaj način lova puno je sigurniji po lovca. Za uspješan lov divljih svinja čekanjem, potrebno je ispuniti niz preduvjeta. Prije početka lova, lovci bi trebali obići teren i čitanjem tragova utvrditi mjesta koja ova vrsta divljači najčešće posjećuje. To bi ujedno trebala biti i mjesta za čekanje. Visoke ili prenosive čeke trebalo bi postaviti na najboljim mjestima, odnosno tamo gdje divlje svinje najčešće dolaze radi prehrane, zatim u blizini kaljužišta i glavnih staza divljači.

Vrijeme lova

Prema Operativnom kalendaru aktivnosti u lovištima TK za lovu 2017./18., divlja svinja se lovi od sredine oktobra 2017. do sredine februara 2018. godine. Divlja svinja izlazi najčešće u sumrak i svitanje. Vrlo uspješno se lovi i u noćima s jakim

mjesečinom, kad je aktivna tijekom cijele noći. Zato su svijetle noći, pri punoj mjesečini i bez vjetra, najpogodnije za lov čekanjem. Najveću mogućnost za odstrijel lovac ima u večernjim satima, kad je aktivnost divljih svinja izraženija, odnosno kad kreću u potragu za hranom. Lov može biti izuzetno uspješan i u ranim jutarnjim satima, kad se crna divljač vraća u šumske i ritske komplekse, gdje se tijekom dana odmara. Lovac koji lovi mora biti potpuno miran i tih na čeki, jer i najmanja pogreška, neznanje ili

nepažnja mogu ga odati i tako upropastiti lov. I dolazak na čeku mora biti pravovremen i tih. Poželjno je doći uz vjetar. Bitno je voditi računa da se ne presjeku staze kojima se očekuje dolazak divljači. Važno je da čeka bude udobna, da se ne klima i ne škripi. U blizini čeke lovac ne bi trebao obavljati fiziološke potrebe, ni bacati opuške. Prije polaska u lov, lovac ne bi trebao koristiti parfeme.

Sigurnost u lovu

Divlja svinja spada u izrazito opreznu divljač i jako pazi na vlastitu sigurnost, te lovcu nije lako da je nadmudri. To se najprije odnosi na zrele veprove, tzv. samce, koji žive osamljeno, u najgušćim i najnepriступnijim dijelovima lovišta. Njihova se životna aktivnost odvija pod okriljem noći, a staze kojima prolaze uvijek vode kroz najveći gustiš. Mjesta njihova prelaza uglavnom su kratka, a prije negoli izađu, uvijek zastanu na rubu gustiša gdje, koristeći sluh i njuh, provjeravaju je li prelaz siguran. Ako su u blizini krda, uglavnom izlaze posljednji te ih je jako teško odstrijeliti. Imajući u vidu da se divljač može pojaviti i poslije nekoliko sati uporna čekanja, od lovca se očekuje velika doza strpljenja i upornosti. Iskusniji lovci znaju da precizni pogoci u predjelu glave, vrata i kralježnice trenutačno obaraju divljač na mjestu nastrijela, odnosno, divljač „pada u vatri“. Međutim, često se dogodi da divljač bude samo ranjena te je potrebno odmah krenuti u potragu za njom. Da bi potraga bila uspješna, odmah poslije hitca, lovac prati i pokušava odrediti pravac u kojem se ranjena divljač udaljila. Nužno je i obilježiti mjesto nastrijela i pokušati pronaći tragove krvi, dlake ili tkiva ranjene svinje. Pritom, ne smije se zaboraviti da ranjena divlja svinja, vepar naročito, zna biti izrazito agresivna i opasna po zdravlje i život lovca. Stoga lovac u potragu nikada ne ide sam, bez iskusnih kolega i lovačkih pasa obučanih za rad na krvnome tragu. Bez dobro obučena lovačkog psa krvosljednika, potraga je uglavnom naporna, neizvjesna i često bez rezultata, jer je doista teško pronaći ranjenu ili već uginulu divljač. A svaka ranjena i nepronadana krupna divljač velika je

šteta i gubitak, ne samo za lovište, nego i za lovca. Stoga je poželjno da korisnik lovišta ima dobro obučene iiskusne lovačke pse krvosljednike. A što se potrage tiče, ona treba biti polagana i oprezna. Čim se pronađe ranjena divljač, u pogodnom trenutku treba uputiti tzv. samilosni hitac, i to sa sigurne udaljenosti.

Oružje i municija

Prema Pravilniku o načinu upotrebe lovačkog oružja i naboja najmanji dopušteni kalibar za lov na divlje svinje je 7, najmanja dopuštena kinetička energija zrna na 100 m je 2500 džula, najmanja dopuštena težina zrna je 8,20 grama i najveća dopuštena daljina gađanja je 150 m. Za lov krupne divljači zakon je propisao hitac iz karabina primjerene snage. Kao iznimka, dopušten je hitac kuglom iz glatke cijevi, bila to klasična dvocijevka ili skupocjeni driling. Naime, na bliskim udaljenostima kugla nerijetko ima bolji učinak od karabinskog hica, bez obzira na manju brzinu, jer je bar tri puta teža od prosječnoga karabinskog zrna i predaje više energije cilju, koji najčešće „padne u vatri“. Ali, ne treba zaboraviti da je ta učinkovitost ograničena na 45 do 55 metara. Svaki je lovac imao priliku vidjeti ili barem čuti da je pod kožom nekoga vepara nađeno zrno krupne sačme koje je izazvalo trovanje i upalu, koji su prošli ili polako prolaze. Sreća je što divlja svinja ima prirodno dobre obrambene mehanizme. Hitac takvim metkom na divlju svinju, osim što je zakonski zabranjen, rijetko može biti učinkovit, osim iz vrlo velike blizine. Zbog maloga broja zrna a velikoga rasipa, možemo računati da će krupniji vepar, na 50 m biti pogođen s najviše dva-tri zrna. To nije dovoljno, jer lovci znaju da sačma usmrćuje šokom zbog istodobnog udara većeg broja olovnih kuglica, a ne prodiranjem u tijelo divljači. Za to zrno ili dvije sačme nemaju snage. Posljedica pucanja sačmom na crnu divljač teška su ranjavanja. Stoga treba zaboraviti „nule“, „duple nule“ i razne „devetake“, a za lov visoke divljači koristiti kugle ili karabine po vlastitom izboru, vodeći računa da zadovoljavaju balističke uvjete propisane za lov ove divljači. Najčešći kalibri u lovu na vepara su: 7x57, 7x64, 8x57 IS, 30-06 Springfield, 7 Remington Magnum, 8x68 S. Ako pak koristimo kombinirane puške, onda su to kalibri: 7x57 R, 7x65 R i 8x57 ISR.

Kako izvaditi kljove vepara

Trofej divlje svinje su kljove vepara, a hoće li trofej biti lijepo i po propisu obrađen zavisi od toga da li su pri obradi ispoštovani svi stručni zahtjevi. Prvi i najvažniji je pažljivo i bez ikakvih oštećenja izvaditi kljove iz vilice. To se radi na sljedeći način. Prvo se ostrim nožem oguli koža sa njuške vepara, sve do očiju. Potom se sitnozubom testericom presijeku obje vilice i to pri samom uglu čeljusti, jer su sjekači u donjoj vilici duboko usađeni u kost. Odsječene vilice se potapaju u hladnu vodu, u kojoj je rastvorena šaka-dvije soli, pa se sve ostavi da odstoji pet-šest sati. Na kraju,

opet u slanoj vodi, vilica se kuha na tihoj vatri sve dok se kljove sa lakoćom rukom ne izvade iz ležišta. Postupak hlađenja ne smije da bude nagao. Nikako se ne hlade pod mlazom hladne vode,

niti potapanjem u njoj, jer će u tom slučaju tanak sloj dentina popucati. Znači. Sve se hladi postepeno. Najzad se iglom iz ohlađenih kljova izvadi živac i sve ispere mlazom vode. Ostala obrada se povjerava preparatorima.

Procjena dobi vepara prema Biegeru

Ova metoda se temelji se na procjeni starosti vepara prema dužini brusnih ploha sjekača. Pomoću te metode možemo najbrže, ali i neprecizno, procijeniti starost vepara. Ako je brusna ploha duga 2,5 cm, vepar je star 2 do 3 godine. Ako je brusna ploha duga 3 do 4 cm, vepar je star 3 do 4 godine, itd. Ako je brusna ploha duža od 6,5 cm vepar je stariji od 7 godina. O ocjenjivanju starosti vepara prema dužini i veličini brusnih ploha (1 cm=1 godina) ili prema uvijenosti brusaca, bilo je objavljeno više radova i metoda, koje su u praksi pokazale svoju neupotrebljivost. Razvijenost i jačina kljova često ne ovisi od starosti vepara. To isto važi i za različit položaj brusaca i sjekača, što, razumljivo, utječe na različit intenzitet brušenja, odnosno veličinu brusne plohe. Isto tako treba voditi računa i o ne tako rijetkim povredama i deformacijama kljova što može uticati na procjenu starosti.

Procjena dobi vepara prema Brandtu

Ova metoda se najviše koristi, a zasniva se na zakonitosti izjednačavanja širine sjekača od korijena do početka brusne plohe. Razlike u širini sjekača najizrazitije su u mladog vepara, manje u srednjedobnog, dok u starih nema razlike. Brandt je dugo godina pomičnim mjerilom mjerio debljinu kljova te tako došao do određenog pravila izmjere. Opisao je specifičnosti u rastu kljova, beskorjenskih zuba u donjoj vilici vepara. Potvrdio je mišljenje da kljova ne raste samo u dužinu nego i u širinu. Mjeri se onaj dio kljova koji ulazi u vilicu i zadnji dio kljove. Odnos te dvije dužine, po tablici Brandtovog koeficijenta, daje starost. Formula za izračunavanje glasi:

Brandtov faktor = širina sjekača 1 cm od korijena u mm / širina sjekača prije početka brusne plohe u mm

Mjere se uzimaju u mm s točnošću na desetinku mm i pod pravim uglom na rast kljove. Za pojedine dobi vepara Brandt je utvrdio sljedeće odnose:

Starost godina	Koeficijent
Godišnjak	1,80
2-3 godine	1,50
3-4 godine	1,30
4-5 godine	1,20
5-6 godine	1,12
6-7 godine	1,08
7-8 godine	1,05
8-9 godine	1,03
9-10 godine	1,01
Više od 10 godina	1,00

Mana ove metode je da se ne mogu procjenjivati mladi, dobro razvijeni trogodišnjaci. Usto, treba uvažavati mogućnost da su u različitim prirodnim uvjetima, ti odnosi drugačiji

Zanimljivosti

O psu

Psi su usvojili vještine potrebne za život među ljudima

Psi prate pogled svoga gospodara, prateći pri tome njegovu ruku kojom nešto pokazuje te pritom razaznaju u što gleda i naposljetku i pronalaze metu. Mađarski znanstvenici istražuju da li su ove vješte sposobnosti naslijeđene od njihovih predaka vukova, ili su razvijene prilikom procesa pripitomljavanja koji je trajao hiljadama godina. U svojim istraživanjima usporedili su sposobnosti pasa i pripitomljenih vukova u zadatku pronalazjenja skrivene hrane, služeći se ljudskim gestikulacijama, poput usmjeravanja rukom. Ovo je prvi ovakav eksperiment koji je ikad izveden sa visoko socijaliziranim vukovima. Vukovi su uspjeli pronaći hranu, kada bi njihov demonstrator ili lagano dotakao mjesto skrivanja, ili ga pokazao s manje udaljenosti. S vremenom su naučili pronaći svoj obrok prateći usmjeravanje rukom s veće udaljenosti. Psi za razliku od njih, nisu imali problema sa niti jednim zadatkom. Međutim, prava razlika se pokazala kad su istraživači testirali pse i vukove u zamršenoj situaciji. Hrana je bila skrivena u kanti, ili na kraju konopa, i životinje su se privike na otvaranje kante ili povlačenje konopa kako bi došli do hrane. Ali kada bi kanta bila zatvorena, ili konop zavezan tako da ga nisu mogli povući, ključna razlika između njih postala je očita. Psi su neprestano gledali prema svom gospodaru, dok su vukovi stajali pognutih glava pokušavajući riješiti problem. Divlji vukovi uglavnom ne gledaju ljudima u lice pa se čak ni kod pažljivo odgojenih i socijaliziranih vukova nije promijenilo ponašanje. Za razliku od vukova, psi imaju tendenciju praćenja ljudskog pogleda i naviknuti su gledati naša lica u iščekivanju smjernica. Ova razlika u ponašanju između humaniziranih vukova i pasa pokazuje nam da su oni morali razviti tu sposobnost tokom pripitomljavanja, koje je trajalo 15.000 godina. Znanstvenici drže da je praćenje pogleda i uspostavljanje vizuelnog kontakta tipičan ljudski signal te bi se moglo reći da psi koriste ponašanje koje je slično našem. Znanstvenici sugeriraju da sposobnost praćenja pogleda pokazuje razumijevanje mentalnih stanja, ukazujući na „viši um“. Iako bi mnogi vlasnici pasa tvrdili da su njihovi ljubimci gotovo ljudi, znanstvenici sugeriraju da je vrlo teško dokazati da li ove odlike ponašanja odgovaraju ljudskom ponašanju. Još se ne može sa sigurnošću utvrditi da psi imaju višu inteligenciju, već drukčiju. Znanstvenici misle da su se psi prilagodili ljudima i stekli vještine koje su im bile potrebne za preživljavanje. Potrebne su društvene vještine da bi se preživjelo među ljudima. Izgleda da su psi u tome uspjeli.

Psi su inteligentniji nego što ljudi misle

Prema najnovijem istraživanju, psi su vjerojatno mnogo pametniji nego što to većina ljudi misli. Znanstvenici su čak uvjereni da psi mogu brojati. Istraživači s kalifornijskog sveučilišta Davis tvrde da psi međusobno komuniciraju različitim načinima lajanja, njihovom visinom i intenzitetom. Stručnjaci za životinjsko ponašanje do sada su mislili da je lajanje samo način privlačenja pozornosti. Sada nova istraživanja sugeriraju da pojedini psi imaju različite vrste lajanja sa širokim značenjima. Psi obično koriste visoke pojedine laveže kada su odvojeni od svojih vlasnika i niže,

oštrije laveže kada stranci prilaze njihovom teritoriju. Psi također znaju kad su im uskraćene slastice, zato jer posjeduju osnovnu matematičku sposobnost koja im omogućava da procjene kada je jedna skupina objekata veća od druge. Ali, da bi mogla brojati, životinja mora prepoznati da svaki objekt u kompletu odgovara pojedinačnom broju, i da je zadnji broj u nizu predstavlja cjelokupni broj objekata. Robert Young s Brazilskog Katoličkog sveučilišta je isprobao teoriju na 11 mješanaca koristeći pseće poslastice. Psima su bile pokazane poslastice te je potom spušten zaslon da bi promijenili brojnost ponuđenih poslastica. Nekima je nadodan broj, nekima oduzet, dok je nekima broj ostao nepromijenjen. Ukoliko su dodane ili oduzete psi su gledali poslastice mnogo duže nego li su kad nisu bile dirane. Najvjerojatnije zato im se proračuni nisu slagali sa njihovim očekivanjima. Psi su potekli od vukova, koji ne samo da imaju veliki neokorteks - centar u mozgu za rasuđivanje - nego i žive u velikim društvenim grupama. Young vjeruje da se matematička sposobnost mogla koristiti kako bi izračunali koliko mnogo prijatelja i neprijatelja ima u čoporu.

Pas spava na mjestima gdje nema zračenja

Za razliku od ljudi, koji po biološkom ritmu praktikuju spavanje u dužem, neprekidnom, vremenskom intervalu, psi spavaju u više navrata - po malo. Ali, to po malo i često tokom dana, čini u zbiru mnogo: psi prespavaju znatno više od polovine svog života.

Utvrđeno je da psi svakodnevno spavaju oko šesest sati. Stariji psi i štenad spavaju duže od mezimaca srednjih godina. Spavanje podrazumijeva da psi, kao i druga živa bića, u toj fazi, postaju nesvjesni okoline.

Proučavanjem moždanih talasa je dokazano da svi sisari sanjaju tokom spavanja. Dok spavaju, psi se često trzaju, cvile ili ispuštaju neke specifične zvuke, slično kao što neki ljudi govore u snu. Vlasnici vjeruju da tada njihov ljubimac sanja. Istraživanja o snovima pasa su gotovo neizvodljiva, jer naučnici ne mogu da koriste metode koje primjenjuju kod ljudi. Ipak, utvrđeno je da psi imaju, baš kao i ljudi, različite faze sna.

U dubokom snu, pas koluta očima, što je povezano s pokretima udova i ispuštanjem glasova, što daje pretpostavku da tada sanja. Čovjek najintenzivnije sanja baš u ovoj tzv. REM fazi sna pa se pretpostavlja da je to slučaj i kod pasa. Ako pas leži mirno, zatvorenih očiju, to ne znači da spava. Najčešće je budan i spreman da reaguje ako se nešto dogodi. Pas kao svako živo biće, uostalom kao i čovjek, svakodnevno doživljava mnogobrojne čulne nadražaje. Tek kada se potpuno umiri i zaspri, može da preradi informacije koje je doživio tokom dana.

Za psihičko i fizičko zdravlje psa, veoma je važno da dovoljno spava i da ima fazu dubokog sna. Pas koji ne spava dovoljno, podložan je stresu, nervozan je, ima stomadne probleme ili reaguje agresivno. Ukoliko morate svog mezimca da probudite baš kada je čvrsto zaspao, uradite to pažljivo. Sačekajte koji minut, da iz faze

najdublje sna pređe u fazu normalnog sna, iz koje će se mirnije probuditi. U suprotnom, postoji mogućnost da bude razdražen zbog naglog buđenja s cimanjem ili vikom, do te mjere da čak i ujede.

Kada drijema, pas najčešće leži na stomaku ili je sklupčan. Uobičajena poza za dremku je bočno ležanje, mada i u tom položaju može upasti u dubok san. Siguran znak da je u carstvu snova je kada se okrene na leđa i podigne sve četiri u vis! Tada je maksimalno opušten i u fazi je dubokog sna. Stomak mu se u toj pozi ne zagrijeva previše, a ni jedan mišić nije napet, kao kada je sklupčan. Kada okrene leđa vlasniku ili drugom psu, to je znak privrženosti. U toj pozi se osjeća sigurno i zaštićeno.

Većina pasa prije nego što legnu na predviđeno mjesto za odmor, dugo oko njega kruže, mirišu, ispituju, a to se objašnjava vjerovanjem da psi spavaju na mjestima koja nisu pod uticajem negativne energije i zračenja.

Profesor Roger Wolter na Ecole Nationale Vétérinaire iz Alforta, Francuska, formulisao je „Deset zapovijesti“ pravilne ishrane pasa. Ova pravila će pomoći vlasnicima pasa da izbjegnju greške koje se odnose na praktične aspekte ishrane pasa.

1. Obezbijedite mnogo vode za piće - Svježa i čista voda bi trebala uvijek biti na raspolaganju psu. Prosječne dnevne potrebe organizma psa su 60 ml po kilogramu tjelesne mase. Ova količina je nešto veća za štenad, kuje u laktaciji, kao i za vrijeme toplih dana.

2. Ako mijenjate režim ishrane, uradite to postepeno - Bilo kakva promjena u ishrani bi se trebala primijeniti postepeno kroz period od jedne nedjelje. Ovo omogućava da se apetit, digestija i metabolizam mogu pravilno adaptirati. Takođe, kroz ovaj period, crijevna mikroflora ima dovoljno vremena da se obnovi i prilagodi novom tipu hrane.

3. Održavajte ritam ishrane - Vaš pas će biti najzadovoljniji kada jede jednu vrstu hrane, iz iste posude, u isto vrijeme i na istom mjestu. Broj obroka zavisi od fiziološkog stanja psa što je potrebno pratiti.

4. Kontrolišite količinu pojedene hrane - Veličina obroka je zasnovana na dnevnim energetske potrebama organizma i brojem

kalorija sadržanih u hrani. Količina pojedene hrane treba biti često kontrolisana da bi se izbjegla nepotrebna gojaznost i uskladila s promjenama u težini psa.

5. Obezbijedite balansiranu ishranu - Bez obzira da li se radi o hrani iz domaće kuhinje ili o već pripremljenoj komercijalnoj hrani, svi neophodni hranljivi sastojci bi trebalo da budu prisutni u dovoljnim količinama i proporcijama u skladu s veličinom psa (mali, srednji, veliki), fiziološkom kondicijom (odgoj, sport), starošću (štene, odrastao, star), kao i patološkim stanjem ukoliko je prisutno.

6. Birajte hranu pažljivo - Izbor hrane ne smije biti zanemarljiv. Uravnoteženost hranljivih sastojaka bi trebala da prevagne pri izboru. Tri su osnovna faktora pri izboru prave hrane: starost psa (štene, odrastao, star), nivo fizičke i fiziološke aktivnosti (aktivan pas, sportski, pas za odgoj), veličina psa (veliki, srednji, mali)

7. Hranite psa pravilno - Način na koji hranite svog psa je na istom nivou važnosti kao i kvalitet same hrane. Vrlo je bitno da slijedite instrukcije proizvođača ukoliko hranite psa gotovom komercijalnom hranom. Ukoliko hranite psa domaćom kuhinjom onda svakako izbjegavajte sljedeće izjave: „moj pas jede isto što i ja“, „moj pas jede što poželi“ ili „moj pas jede samo...“. Ostaci sa stola, čokolada, kolači, nemaju mjesto u ishrani pasa.

8. Obezbijedite neophodnu higijenu - Otvorene konzerve treba čuvati na suhom i hladnom mjestu. Ovo važi i za svu svježu ili odmrznutu hranu. U slučaju suhe komercijalne hrane, džak je bitno da slijedite instrukcije proizvođača ukoliko hranite psa gotovom komercijalnom hranom. Ukoliko hranite psa domaćom kuhinjom onda svakako izbjegavajte sljedeće izjave: „moj pas jede isto što i ja“, „moj pas jede što poželi“ ili „moj pas jede samo...“. Ostaci sa stola, čokolada, kolači, nemaju mjesto u ishrani pasa.

9. Vodite evidenciju - Potrebno je pratiti efektivnost određene ishrane i promjene na psu. Ovo mogu biti, naprimer, promjene u težini psa, promjene kvaliteta njegove dlake, apetita, ili svakodnevnog ponašanja.

10. Ne ustručavajte se konsultacija sa veterinarom - Svojim obrazovanjem, veterinar je stručan u pravilnoj ishrani kako oboljelih tako i zdravih pasa. Konsultujte se sa veterinarom ukoliko pas izgubi apetit, dobije višak kilograma ili izgubi na težini, isto tako i ukoliko pati od zatvora ili učestalih dijareja. Razgovarajte ukoliko primjetite značajne promene u ponašanju koje prati navedene fiziološke promjene, jer ovo mogu biti simptomi određenih oboljenja koja zahtijevaju stručan nadzor. „Turbo šlank“ za pse Američka Uprava za hranu i lekove (FDA - Food and Drug Administration) odobrila je upotrebu preparata Slentrol (dirlotapid) za liječenje gojaznosti kod pasa. Slentrol smanjuje apetit i apsorpciju masti, a time i tjelesnu masu. Veterinari će odlučiti u kom slučaju će se primjenjivati terapija ovim lijekom, što zavisi od tjelesne mase psa i općeg zdravstvenog stanja. – „Ovo je dobar dodatak postojećoj animalnoj terapiji, jer je gojaznost pasa u stalnom porastu“ kaže dr. vet. Stefen Rudolf, direktor FDA Centra za veterinarsku medicinu. Veterinari dobro znaju da su gojazni psi izloženi povećanom riziku od nastanka kardiovaskularnih bolesti, dijabetesa i problema sa zglobovima – dodaje dr. Rudolf. Veterinari smatraju psa gojaznim, ako je njegova tjelesna masa za 20% viša od idealne. Istraživanja pokazuju da je oko 5% pasa u SAD gojazno, a 20-30% ima povećanu tjelesnu masu. Slentrol je novo hemijsko jedinjenje poznato i kao selektivni inhibitor mikrozomalnog triacilglicerol transfer proteina. Zbog toga, blokira formiranje i oslobađanje lipoproteina u cirkulaciju, mada mehanizam gubitka tjelesne mase još uvijek nije dovoljno poznat. Vjerovatno se kilogrami gube zbog smanjene apsorpcije masti. Inicijalna primjena Slentrol-a traje 14 dana. Ako je pas izgubio na kilogramima, odnosno dostigao „svoju“ težinu, proizvođač preporučuje terapiju još dalja tri mjeseca, kada veterinar i vlasnik psa, utvrđuju koja hrana i fizička aktivnost su pogodna za održanje dostignute tjelesne mase psa. Proizvođač navodi sljedeće neželjene efekte terapije: povraćanje, meka stolica, dijareja, letargija i gubitak apetita.

Pravilna prihrana divljači

Unošenje hrane u lovište tokom zime naziva se zimsku prihranu divljači, kao zakonska i etička obaveza. Divljač mnogo lakše podnosi hladnoću nego glad, pa je neophodno da lovci već tokom jeseni, prije prvih zimskih dana, unesu hranu u lovište. Da bi ovaj posao počeo da se sprovedi, prije početka unošenja hrane u lovište treba običi sva hranilišta, pogledati u kakvom su tehničkom stanju, oštećena i dotrajala popraviti, a ako je na početku sezone primjećeno da ih nema u dovoljnom broju treba napraviti nova u broju u kojem to zahtjeva lovište. Da bi ovaj najvažniji lovački posao tokom godine bio urađen kako treba, prvi korak je izbor mjesta za postavljanje hranilišta. Osnovno je pravilo da se ovi lovno-tehnički objekti postavljaju na stazama i mjestima kuda se divljač kreće i najradije zadržava.

Postavljanje hranilišta

Primjećeno je da se u toku prihrane divljači prave velike greške i propusti pa i pored velikog truda lovaca u svemu ovome se smanjuje učinak ovog važnog posla. Najviše se grešaka napravi s određivanjem mjesta za prihranjivanje divljači, kvalitetom i količinom hrane i vremenom, tj dinamikom prihranjivanja. Lovci najčešće hranilišta postavljaju u blizini puteva, za njih dostupnim mjestima, a za divljač to su uglavnom neodgovarajuće lokacije. Takođe, treba voditi računa kada je visok snijeg i kada se na površini stvori pokorica, divljač smanjuje radijus kretanja. Zbog svega navedenog hranilišta treba postavljati u blizini njihovih skloništa iz kojih lako mogu doći do hrane i brzo i bezbjedno se vratiti do svog skloništa. Hranilišta moraju biti i zaštićena od nanosa snijega, vjetra, moraju imati dobar pregled okoline i da su ujedno skrivena. Hranilišta treba graditi od prirodnog materijala, da bi što bolje improvizirala prirodnu sredinu i uklapala se u lovište.

Izbor hraniva za zimsku prihranu

Hrana koja se koristi za prihranu je kabasta, koncentrovana i sočna, što zavisi od vrste i broja divljači u lovištu. Kabasta

hrana divljači obezbjeđuje pored ostalih satojaka dovoljne količine celuloze koja pomaže varenju (naročito kod preživara), koncentrovana hrana životinjama daje toplotu i energiju u precesu metabolizma, a sočna hrana obezbjeđuje potrebe u vitaminima, mineralima i vodi. Od koncentrovane hrane treba koristiti kukuruz, ječam, pšenicu, ovas, proso, sirak, od kabaste hrane se koriste sijena leguminoza (lucerke, djeteline), livadsko sijeno. Stočna mrkva, repa i kelj koriste se kao sočna hraniva. Količina hrane za zimsku prihranu divljači se po pravilu određuje na osnovu višegodišnjeg iskustva lovaca i potreba datog lovišta, ali postoje tačni normativi na osnovu kojih se prave bilansi hrane. Oni zavise od broja i minimalnih dnevnih količina hrane za pojedine vrste divljači. Treba imati u vidu da se tokom zime usporava metabolizam, a srne su u graviditetu pa treba obezbijediti dovoljno hrane za plod koji nose. Srndači su iscrpljeni parenjem pa im treba omogućiti da što lakše prezime i da uđu u zimu s dobrom kondicijom. Ukoliko u toku zime nema ekstremno niskih temperatura i obilnih i dugotrajnih sniježnih padavina, a površina sniježnog pokrivača nije velika, nije potrebno iznositi veće količine hrane na hranilišta. Divljač je tada sposobna da sama nađe hranu, a na hranilišta samo treba iznositi koncentrovanu hranu i dovoljne količine soli. Suprotno, ako je zima duga i jaka s velikom količinom padavina, tada svakodnevno treba iznositi hraniva koja se ne mogu zalediti. Što se tiče količine hrane potrebne za dnevni obrok divljači, zna se da jedna hranilica ide na 5-10 grla srneće divljači, jedno hranilište na 20 zečeva, jedno hranilište na 30-40 fazana i jedna hranilica na 5 jata jarebica. Za zeca u ravničarskom lovištu je potrebno 40 g kvalitetnog sijena lucerke i deteline, 20 g kukuruza i 10 g stočne repe, čičoke, mrkve i kelja. To se pomnoži sa brojem zečeva u lovištu i tako se izračuna koliko zečevima treba hrane tokom godine. Ptice imaju visoku tjelesnu temperaturu pa

je potrebno obezbijediti onu hranu koja obezbjeđuje visoku energiju. Dnevno je za jarebice potrebno obezbijediti 20 g zrna pšenice, prosa, ječma, ovasa, sirka, suncokreta, opalog lišća lucerke, a za fazane ova količina hrane iznosi 50 g. U toku zime, pored prihrane, potrebno je razgrnuti snijeg i razbiti pokoricu na ozimim usjevima čije lišće jarebice koriste za ishranu. Najveći probirač u toku zimске prihrane divljači je srneća divljač. Naime, grla su u porastu, ženke su gravidne, srndači su u periodu rasta rogovlja i tada zahtijevaju najveće potrebe u hranljivim materijama. Zima je veoma nepogodna za srndaće jer ispod basta raste rogovlje, a jaki mrazovi mogu prouzrokovati promrzline u bastu, što se kasnije odrazi na manju trofejnu vrijednost grla. Takođe, srndači koji su u slaboj kondiciji ne obećavaju uspješnu reprodukciju na proljeće. Za ishranu srneće divljači je potrebno dnevno oko 300 g kabaste

hrane-sijena, 100 g koncentrovane hrane-kukuruza i 100 g krtolasto-sočne hrane-repe, čičoke, kelja. Pored dopunske ishrane veoma je važna so. Za jedno grlo srneće divljači je potrebno godišnje oko 1 kg soli.

Dnevne količine hrane za zimsko prihranjivanje divljači, u gramima

Hranivo	Srna	Zec	Fazan	Jarebice
Zrnasta-koncentrovana	150	20	50	20
Kabasta-sijeno	300	40		
Sočna-korjenasto-krtolasta	100	10		

Iznošenje hrane u lovište

Hranu treba početi iznositi već u toku jeseni kako bi se životinje navikle i na vrijeme formirale zalihe za uspješno čekanje zime. Hrana se mora izneti pre početka elementarnih nepogoda. U lovište treba iznositi kvalitetnu i ispravnu hranu. Praksa je pokazala da iznošenjem neadekvatne i nekvalitetne hrane divljači i u najtežim zimskim uslovima odbija i neće da jede. Kukuruz i seno su osnovna hrana. Kukuruz u klipu može da posluži kao dopunska hrana fazanima, jelenima, divljim svinjama i delimično srnama. Za jarebice zrnavlje kukuruza je preveliko i neupotrebljivo, zbog čega se mora voditi poseban račun. Takođe hrana se mora stavljati u hranilišta, a ne na zemlju jer se tako više razbacuje i kvari se. Ako hranilica poseduje skladište za hranu, hrana mora biti pravilno uskladištena jer može doći do kvara i divljač takvu hranu neće jesti, a može doći i do intoksikacija.

Lovački poluautomatski karabin Pietta Chronos

Lovački poluautomatski karabin Pietta Chronos najnoviji je proizvod iz čuvene fabrike Pietta. Ime Chronos potiče iz grčke mitologije, sin Urana i Geje, gospodar svijeta prije Zeusa. Ovaj savremeni poluautomatski karabin Pietta premijerno predstavljen na sajmu lova Lorist u Novom Sadu, 4. oktobar 2018. godine.

Odličan kvalitet-umjerene cijene

Fabrica Armi Filli Pietta S.R.L. osnovana je 1963. godine, u mjestu Gussago, nadomak italijanske oružarske prestonice Breše. Te sedme decenije prošlog vijeka, braća Pietta počinju proizvodnju savremenih kopija historijskog oružja korištenog u američkom Građanskom ratu 1861-1865. godine. Nisu ni slutili da će te prve replike revolvera na crni barut i kapislu, Colt Model 1851 Navy, trasirati put uspješnoj i velikoj fabrici oružja. Replike revolvera Divljeg Zapada i ostalog oružja pod imenom Flli Pietta, bile su od samog početka jeftinije od konkurentskih proizvoda, ali je kvalitet uvijek bio visok.

Takva politika poslovanja pokazala se uspješnom, tako da je fabrika braće Pietta vrtoglavo rasla, jer su sve brojniji korisnici „kaubojskog“ oružja brzo uvidjeli da nema svrhe kupovati mnogo skuplje oružje Uberti, Chiapa, Pedersoli, jer je kvalitet sasvim približan. Rast kvaliteta kod oružja Pietta je konstantan, tako da su trenutno prozvedeni njihovi primerci zaista urađeni od odličnih materijala, u strogo definisanim tolerancijama i estetski dobro finiširani.

Jak, širok izvlakač

Pietta Chronos je puška ožlebljene cijevi, koja svoj poluautomatski radni ciklus zasniva na pozajmici barutnih gasova. Na polovini cijevi se nalazi otvor kroz koji barutni gasovi ulaze u gasni cilindar, gdje djeluju na klip. Klip, preko dvije paralelne bočne poluge djeluje na zatvarač, koji se sastoji od tijela zatvarača i rotirajućeg čela zatvarača. Ovo okretno (rotirajuće) čelo zatvarača se sastoji od tri masivna zaobljena brijega, koji lako ulaze u svoja ležišta urezana u zadnji produžetak puščane cijevi. Bregovi i urezi na cijevi su postavljeni pod uglovima od 120 stepeni. Sve je fino, glatko ispolirano, tako da površine bregova lako klize i lako ulaze u svoja mjesta u cijevi. Na ovaj način je obezbjeđeno da zatvarač i cijev budu čvrsto spojeni (zabravljani), sve dok u cijevi ne opadne pritisak na bezbjedan nivo. Tada počinje rotacija čela zatvarača, sva tri brijega istovremeno izlaze iz svojih ležišta u

cijevi i time se omogućava kretanje cijelog sklopa zatvarača unazad. To uzrokuje izvlačenje ispaljene čahure, zapinjanje udarača i u povratnom hodu, uvođenje novog metka u cijev i njeno ponovno čvrsto zabavljanje. Ovaj sistem je prvi razvio još pre jednog vijeka američki oružarski genije Džon Mouzis Brauning i on se, uz male kozmetičke izmjene, primjenjuje i danas. U sredini jednog od bravećih bregova, konstruktori su ugradili jak, širok, izvlakač, a naspram njega je postavljen okrugli izbacivač čahura. Čelo zatvarača je ukopano za 4-5 mm, tako da dno čahure leži duboko u njemu, što štiti strjelca od posljedica prskanja čahure. Ručica zatvarača fino klizi u svom prorezu, čija dužina definiše hod potreban za rotaciju bregova i odbravljanje cijevi. Zatvarač i cijev su smješteni u sanduk puške (risiver), koji je urađen glodanjem punog komada legure aluminijuma - ergal. Upotrebom ergala smanjena je težina puške, a nije se puno izgubilo na njenoj čvrstoći.

Skladan, precizan, brzi mehanički nišani

Sanduk puške spolja može da bude završno obrađen crnim mat anodiziranjem, srebrnastim nikl postupkom ili jednim od ponuđenih kamuflažnih premaza. Na gornjoj strani sanduka se nalazi pet (2+1+2) najnovijih otvora, koji služe za prihvatanje bilo koje opcije dodatnih nišanskih sredstava. Cijev puške je rađena kovanjem od čelika SAE 4140 i poslije izrade je termički stabilizovana. Kalibri su za sada .30-06 S i .308 Win, a dužine cijevi 51 ili 56 cm. Rijetko koji proizvođač radi poluautomatske karabine u dvije dužine cijevi. Na cijevi se nalaze ugrađeni brzi mehanički nišani. Zadnji nišan na battue rampi ima kosu pločicu podesivu po pravcu, opremljenu jarko zelenim optičkim vlaknima. Prednji nišan ima rampu, čini ga jarko narandžasti fiber optik i podesiv je po visini.

Neki lovci za lov divljih svinja daju prednost optičkim nišanima malih uvećanja, dok su drugi okrenuti kolimatorima ili refleksnim nišanima. To zavisi od navika i afiniteta lovca. Završna obrada spoljašnjosti cijevi može da bude tamno mat bruniranje ili jedan od dva kamuflažna finiša (camo forest ili camo white). Podsklop mehanizma za okidanje je preko dvije bočne poprečne čivije pričvršćen za sanduk puške. Izbijanjem u stranu ovih čivija, sklop se skida, kako bi se očistio ili popravio. Obarač je tipičan za poluautomate, bez dodatka koje sadrže obarači obrtnočepnih karabina. Iza obarača je poprečna kros bolt kočnica s crvenim pojasom, koji signalizira otkočenu

poziciju. Ispred sa desne strane je komanda za oslobađanje zatvarača iz zadnjeg položaja, što je odlično rješenje. Na prednjem štitniku obarača je komanda za vađenje okvira. Kapacitet okvira je definisan u zavisnosti od države u koju se puška uvozi. Okvir se lako vadi i mijenja pritiskom na prednju polužicu, donosač mu je izrađen od polimera, a tijelo od crnog bruniranog čeličnog lima. Štitnik obarača ima veliki otvor, što pogoduje zimskom lovu, kada se koriste debele rukavice. Na prednjem djelu je fino oblikovana navrtka koja nosi pređicu za remen, ali i povezuje podkundak. Pređice su brzoskidajućeg tipa. Odvijanjem ove navrtke i skidanjem podkundaka, omogućen je djelimičan pristup gasno-kinematskom dijelu puške, što je neophodno kod održavanja oružja. Proizvođač radi verzije Chronos puške s kundakom od oraha u izvornom finišu, kao i u camo forest i camo white kamuflažnoj spoljašnjoj obradi. Proizvođač planira i završetak podmodela s kundacima podesive obrazine, izrađenim od crnog polimera, orahovine i laminata. Dno kundaka je opremljeno micro gel amortizerom trzaja, uz isporuku više spejsera koji omogućavaju različitu

dužinu i nagib kundaka. To će pozdraviti lovci koji žele da svoju pušku idealno prilagode svojim tjelesnim dimenzijama. Od pravilno dimenzionisanog i prilagođenog kundaka zavisi uspjeh u lovu gdje se brzo i instiktivno puca.

Ovaj skladni karabin italijanske dizajnerske škole, ukupno je dug 1.070 mm, a njegova masa iznosi od 3,35 do 3,6 kg. Na sajmu Lorist 2018 osnovni model je koštao 1.200 eura, što je 50% manje od sličnih konkurentskih pušaka.

Tehničke karakteristike

Kalibar: 30-06 S i .308 Win
Dužina cijevi (mm): 510 i 560
Princip rada: Pozajmica gasova, bravljenje rotacijom tri brijega
Materijal cijevi: SAE 4140
Materijal sanduka: Ergal
Kapacitet (metaka): 2, 4, 5, 10
Dužina (mm): 1070
Masa (grama): 3.350 do 3.600

IN MEMORIAM

Kametović (Redžo) Fikret
(1948. - 2018.)

Navršivši 70 godina života na Ahiret je preselio naš Fikret, počasni član LD „Toplica“ Živinice. Kao stariji lovac, vrijedan i disciplinovan, bio je poštovan u članstvu i kao takav ostao će u sjećanju svih nas lovaca. Neka mu je rahmet duši i da mu Allah podari Džennet.

LD „Toplica“ Živinice

Omerašević (Mehmed) Mevzdin
zv. Selim
(1951. - 2018.)

Početkom septembra na Ahiret je preselio naš Selim, počasni član LD „Tuzla“, dugogodišnji član Predsjedništva LD „Tuzla“. Kao primjer visokih moralnih vrijednosti i discipliniranog odnosa prema radnim dužnostima bio je poštovan u članstvu gdje je ostavio neizbrisive tragove. Zauvijek će nam nedostajati njegovo prijateljstvo, a posebno kolegama iz Sekcije „Kula-Ši Selo“. Neka mu je rahmet duši i da mu Allah podari Džennet.

LD „Tuzla“ Tuzla

Dani Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

